PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Esikouluun tuputetaan nyt tiedonhankintaa, vaikka lapsi on leikki-iässä. **MATTI SUMMANEN KOULUPÄIVÄKIRJASSA**

KOULUPÄIVÄKIRJA

Leikin loppu

Koulua viedään vauhdilla niin hyvään kuin pahaan. Oikeastaan kaikesta ollaan eri mieltä, eikä tuomaria näy. Nyt vaaditaan, että lapsi aloittaisi koulun aikaisemmin. Toisaalta uusin esitys on, että oppivelvollisuutta pidennettäisiin vuodella, kymmeneen vuoteen. Järjestelmät kiistelevät toistensa kanssa, eikä valmista tule. Toisaalta tulevaisuuden peruskoulun uusia opetussuunnitelmia pitäisi lähteä toteuttamaan jo 2016.

Tällä kertaa noita opetussuunnitelmia työstämään mukaan on otettu opettajia, mutta heistäkin rehtoreita, noita järjestelmien juoksupoikia. Mutta katsotaanko, miltä kenttäkoulu näyttää pulpetista käsin. Siis ohi noiden hallintokiistojen.

Meillä on totuttu, että lapsi aloittaa koulun seitsenvuotiaana. Tuo ikä on todettu hyväksi satavuotisen testauksen tuloksena. Puhutaan lapsen kouluvalmiudesta, mikä suomalaisilla on juuri tuo kohta elämässämme. Mutta nyt siihen halutaan muutoksia.

Esiopetus aloitettiin yhteiskunnan kaupungistumisen seurauksena, ei siis lapsen kehityksen kannalta. Katsottiin, että eikö olisi hyvä päiväkotikauden jälkeen jatkaa lapsen säilytystä esikoulu-nimikkeellä, kun vanhemmat ovat töissä. Oppivelvollisuus sivuutettiin vapaaehtoisuudella, jolloin maan osat tulivatkin eriarvoisiksi.

Esikoulu haluttiin vakinaistaa sillä perusteella, että lapsi kaipaa virikkeitä ja tiedonomaksumista jo muutaman vuoden iässä, jotta hän aikuisena pärjäisi paremmin. Esikouluun tuputetaan nyt tiedonhankintaa, vaikka lapsi on leikki-iässä.

Nyt onkin ilmaantunut tutkimuksia ja huolestuttavia kannanottoja, joissa osoitetaan, että liian aikaisin aloitettu tiedollisen aineiston tuputus (opetus), heikentääkin lapsen myöhempää oppimista.

Miksi? Koska tiedollinen opetus työntää lapsen ensimmäisiin vuosiin kuuluvan leikin syrjään. Lapsuudesta on tullutkin suorittamista, oli sitten kysymys harrastuksesta, varhaiskasvatuksesta, eskareista tai tietopeleistä. Kun tiedollinen tuputus valutetaan yhä nuorempiin, se tietää leikin loppua. Opettajat sen tajuavat, järjestelmät eivät, näköjään.

Koulua ei pitäisi muuttaa aikuisten työelämää palvelevaksi, vaan kaikessa kasvatuksessa tulisi ottaa huomioon lapsen luontainen, kullekin ajankohdalle ominainen kehityskohta. Ja siihen kuuluu leikki. Ei leikinomainen oppimateriaali. Tämä tulisi ottaa huomioon, kun nyt opetushallituksessa suunnitellaan esi- ja perusopetuksen perusteita ja sisältöjä. Pahoin on pelättävissä, että tämä uusi, hurmaava ”älyteknologiabuumi” läpäisee koko oppisisällöt. Se tietää lopullisesti leikin loppua.

On eri asia, kun lapsi tekee itse leikin, myös tosielämästä, suunnittelee sen, kokee, elää. Kuin että hän suorittaa leikinomaisesti valmiit formaatit ja väsyy toisten valmiiksi tekemiin ohjelmiin. Hänelle jää vain suoritus, joka usein on vain kilpailua. Ja mikä pahinta, yksinäisyyttä.

Sitä vastoin opetusministeriön uusi esitys peruskoulun vuoden lisäajasta on hyvä. Se tasaisi nuoruuteen kuuluvia kypsyyskausien eroja ja antaisi rauhallisen hengityskauden miettiä, mitä minä haluan isona. Sitä ei pidä markkinoida negatiivisella syrjäytymisen estämisellä. Vaikka peruskoulusta ei saa tehdä luokatonta, voihan järjestää kiireisimmille luokanylisuoritusta.

Tuntuu merkilliseltä niin sanotun työelämän ajatukset, että oppia lisää muutaman vuoden ikäiselle lapselle, mutta ei lisää kouluvuosia yläpäässä. Taitaa olla yhtaikaa sekä oma lehmä ojassa että ketunhäntä kainalossa.

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.

matti.summanen@pp1.inet.fi

Kotimainen vaihtoehto halloweenille

Kurpitsat ja kummitukset, karkit ja kepposet ovat vallanneet alaa Suomessakin. Uutuuskirja muistuttaa, että juhlintaan löytyy myös kotimaiset juuret: kekri oli maatalouskulttuurin suurjuhla.

Amerikasta Eurooppaan rantautunut halloween on monen lapsen mielestä syksyn ainoa valonpilkahdus, vaikka pimeillä voimilla siinä leikitäänkin.

Tarjolla on kuitenkin aina ollut myös kotimainen vaihtoehto. Harva tuntee edes kekrin nimen, saati taustat, mutta nyt siihen on välineitä.

Talonpoikaiskulttuurisäätiön on pistänyt pystyyn hyvät nettisivut, joilla on paitsi historiallista taustatietoa myös kättä pitempää niin kylille, opettajille, päiväkodeille kuin perheillekin, valaistusta, ohjelmaa ja tuntisuunnitelmia myöten.

Lapsille voi opettaa kekrileikkejä ja kitupiikkien kovertamista.

Ideoita riittää ja nopeallakin lukemisella selviää, mistä on kysymys: kekriä vietettiin jo muinoin Mikkelinpäivästä Pyhäinpäivään, loka–marraskuun vaihteessa.

Kekri aloitti ennen vanhaan uuden kalenterivuoden. Ajankohtaan kuului maatalouden työvuoden päätöksen juhlintaa, palkollisten vapaaviikko ja pestipaikkojen vaihtoa – syömistä unohtamatta.

Kekriä on pidetty myös vuodenvaihteen väliaikana, jolloin levottomien vainajien henget kummittelivat.

Tähän teemaan sopii myös Maahengen uutuuskirja Ahmattien yö, kekriseikkailu. Se kertoo mummon ja serkusten mökkimatkasta, joka ei sujunutkaan ihan suunnitelmien mukaan. Matkalla tavataan päätön kekripukki, illastetaan aatelisherran ja tämän kuolleiden sukulaisten kanssa ja osallistutaan pihajuhlaan.

Tarina on paikoin sekavahko, kieli turhan monimutkaista ja päättömät ja silmättömät hahmot voivat jopa pelottaa pienimpiä. Esi- ja alakouluikäisiä tämä kaikki ei tuntunut haittaavan, vaan kirjaa pyydettiin uusintalukuun.

Opetuksellisia sanoja ja puheenaiheita perheille on ripoteltu tekstiin melko runsaasti: maaseudun hiljaisuus ja yöllinen pimeys, syyskyntö, pakanallinen,

”maalaiset asuvat peltojen keskellä”, kuolonjäykkyys, suu- ja sorkkatauti, lampola, runtuviikko.

Siis erilainen satukirja.

EIJA MANSIKKAMÄKI

www.kekri.fi

Kreetta Onkeli ja Jussi Kaakinen: Ahmattien yö, kekriseikkailu. 64 sivua. Maahenki.

Helsingin kirjamessuilla noin 700 tapahtumaa

Torstaina alkavilla Helsingin kirjamessuilla esiintyy lähes 1 000 kirjailijaa, tiedemiestä, taiteilijaa, vaikuttajaa ja poliitikkoa. Esityksiä on messujen 12 ohjelmapisteessä lähes 700, lisäksi osastot tarjoavat omaa ohjelmaa.

Teemamaa Saksalla on kolme erityisteemaa: uusi kestävä energiatalous, Euroopan romanit ja myöhäisiän seksuaalisuus. Yhteensä teemamaan ohjelmassa on noin 60 keskustelua ja kirjailijahaastattelua.

Messujen yhteydessä jaetaan useita palkintoja, muun muassa nuori Aleksis, tietokirjailija, vuoden kristillinen kirja, vuoden taiteilija ja Kuvastaja-palkinnot.

Uusia kokonaisuuksia kirjamessuilla on kaksi kertaa päivässä järjestettävät lukupiirit, Tiedetori-ohjelma ja Tarinalaakso, jossa kirjailijat lukevat tai kertovat teoksistaan lapsille satuteltassa.

Äidinkielen opettajain liitto ja Suomen tietokirjailijat järjestää messuilla Suunnista kirjaan -suunnistuksen, jossa ala- ja yläkoulun oppilaat käyvät eri pisteissä ja tekevät tehtäviä.

Kirjamessujen yhteydessä on antikvaariset kirjamessut. Samanaikaisesti messukeskuksessa järjestetään myös Viini, ruoka ja hyvä elämä -tapahtuma, Helsingin musiikkimessut ja Art Forum Helsinki. Tapahtumat ovat avoinna torstaista sunnuntaihin.

MT

www.messukeskus.com

WWW.MAASEUDUNTULEVAISUUS.FI

Löydä ystävä verkosta tai tekstiviestillä

Mies hakee naista
(tunnus, viesti, telealue, ikä)

12333 Heips! Emännänpaikka vapaa fiksulle, luotettavalle, eläinrakkaalle Naiselle.. siisti,reipas kunnollinen isäntä oottaa..:) koko Suomi Vaasa 37

12331 Heippa! Rehti, raitis, savuton maajussi etsii emäntää, pienikokoista nuorempaa eläinrakasta naista. Myös ulkomaalainen nainen tervetullut. Pohjois-Karjala 45

12329 Hyvinvoiva isäntä yksin, eloisa emäntä tule -,en polta, autoilen. ”ONNI” Häme 64

12327 Hei löytyykö vielä maaseudulla viihtyvää eläimistä pitävää mukavaa emäntää rauhalliselle ja positiivisesti ajattelevalle maajussille. Uusimaa 43

12326 Moikka savuton maito tilan osakas etsii tummaa tai vaaleaa naista ota yhteyttä jos halua vaihtelevan työn pariin. Oulu 32

12324 Nainen Oletko haaveillut että haluaisit maalle! Täällä sinua odottaisi mukava rehellinen tuleva Maajussi jota kiinnostaa hevos urheilu Pirkanmaalta Häme 29

12322 Hei, täällä huumorintajuinen, luonnosta pitävä, liikunnallinen mies. Löytyisikö mukavaa, samanhenkistä, 53–57v naista? 017-alue. Kuopio 60

12319 Kaipaat luotettavaa kumppania arjen jakamiseen. viihdyn maaseudullakin. koko maa Turku ja Pori 45

12318 Yksinäinen pitkä, rehti maitotilan isäntä etsii elämänkumppania rinnalleen joka on valmis perheen perustamiseen ja arvostaa elämää maaseudulla. Kuopio 35

12316 Luonto harrastaja vailla emäntää. Järvi-suomi harjuineen on mielimaisema. Pidän eläimistä lapsistakin Kymi 46

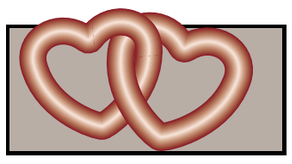

12315 Omillaan toimeentuleva 60v kirvesmies etsii ystävää itä suomesta. harrastuksina karjalankarhukoira ja ruuanlaitto Pohjois-Karjala 60

12313 Hei! täällä yksinäinen poika mies. etsii naista tositark. olet luotettava, rehellinen ja huumorintajuinen. odotan viestiä sulta! Oulu 49

12311 Olen uskova ongelmaton savuton raitis pitkä lapseton mies. Etsin kaltaistani naista kumppaniksi onnelliseen elämään. Häme 64

12310 Täällä 36 vuotias mies etsii naista maaseudulle. Lappi 36

12309 Hei! Maitotilalinen kahden suomenajokoiran ja kissojen kanssa asuva poikamies. Oisko vapaita iloista fiksua leipuritaitoista Naista rauhaliseen maalaismaisemaan Mikkeli 33

12307 Moi 40+ savolainen sinkkumìes, etsii elämänkumppania maalta. missä olet 30–58V heppatyttò. Kuopio 48

Nainen hakee miestä
(tunnus, viesti, telealue, ikä)

12321 Maatalousalaa opiskeleva eläinrakas nainen etsii itsenäistä ja rehtiä tilallista miestä Oulun lähettyviltä. Mitat 168/70. Oulu 21

Ohjeet

Ystävää etsimässä -palvelu toimii verkossa maaseuduntulevaisuus.fi -osoitteessa. Oman ilmoituksen palveluun voi jättää joko tekstiviestillä tai netissä.

Vuotta vanhemmat ilmoitukset poistetaan palvelusta automaattisesti.

Ilmoitukset julkaistaan keskiviikkoisin Päivästä toiseen -sivuilla, kaikki ilmoitukset löytyvät netistä.

Kännykällä ilmoitus jätetään lähettämällä tekstiviesti numeroon 173172. Viestin alkuun kirjaimet YS ja sen jälkeen haun kohde (esim. MN, katso lista alla), oma suuntanumeroalue, ikä ja ilmoitusteksti. Tiedot erotetaan välilyönnillä. Vastausviestin mukana tulee ilmoitusnumero, jolla voi poistaa ilmoituksen.

Esimerkiksi 43-vuotias naishenkilö Hämeestä laittaa viestin etsien miespuolista ystävää: NM 03 43 Hei! Etsin ystävää talvi-iltoihin...

Ilmoitukseen vastataan lähettämällä ilmoittajalle tekstiviesti numeroon 173172. Kirjoita viestin alkuun kirjaimet YS ja sen jälkeen ilmoituksen numero sekä haluamasi viesti. Erota tiedot välilyönnillä toisistaan.

Tarkat ohjeet palvelun käyttöön löytyvät nettisivuilta.

Puhelinnumero välitetään viestin mukana ilmoittajalle, joten sitä ei tarvitse kirjoittaa vastausviestiin.

Viestin hinta on 1,90 euroa ja maksimipituus alun tunnustietoineen 160 merkkiä.

Haku

MN = Mies hakee naista
NM = Nainen hakee miestä
MM = Mies hakee miestä
NN = Nainen hakee naista

MT

Finna yhdistää historiallisia aineistoja

Finna-hakupalvelu kokoaa ensimmäistä kertaa yhteen Suomen arkistojen, kirjastojen ja museoiden aineistot.

Finna on tarkoitettu kaikille tietoa tarvitseville ja elämyksiä etsiville. Museoesineiden ja taideteosten kuvia, digitaalisia asiakirjoja, kirjoja, karttoja ja viitetietoja voi tutkailla juuri silloin, kun se itselle parhaiten sopii. Finna toimii myös mobiililaitteilla.

Finnassa on jo mukana kymmeniä arkistoja, kirjastoja ja museoita aineistoineen, osa verkkopalveluineen. Uusia organisaatioita tulee mukaan vaiheittain.

Arkistot, kirjastot ja museot ovat suunnitelleet Finnan yhteistyönä. Palvelun toiminta ja ominaisuudet on tehty vastaamaan käyttäjien tarpeita. Kansalliskirjasto on hyödyntänyt avoimen lähdekoodin ohjelmistoja ja jatkaa Finnan kehittämistä käyttäjiä kuunnellen.

Finna on osa opetus- ja kulttuuriministeriön Kansallinen digitaalinen kirjasto -hanketta.

MT

Farmarin mahtimarkkinat

Ostetaan

Ostetaan
koneita

KOVA- sekä PYÖRÖPAALAIMIA John Deere, Welger, Claas, Rivierre Casalis, MF. Toimivia, korjattavaksi sekä varaosiksi. P. 040 3739327.

Ostamme käteisellä: M-B, Man, Volvo, Scania, ym. k-autot ja moottorit. Euro-Teli Oy, Hki p. 0400-646200, 0500-659678.

Överum/Agrolux kääntöauran KÄÄNTÖSYLINTERI / varaosa-aura CV498. P. 040 8452181, Siilinjärvi.

URSUS tai ZETOR TRAKTOREITA kuormaajalla tai ilman. Kunnossa olevat tai korjattavaksi. P. 040 8765516.

Ostetaan takavetoinen Valmet 305 tai 405. P. 050 5561117.

KUORI JUHO kuorintalaite, myös epäkuntoiset. P. 0400 838615.

PAALILEIKKURI miell. Varsinais-Suomesta. P. 0400 877906.

Volkkari paketti- tai lava-auto. 50-70 luvulta. P. 050 3256815.

Hakkuri seulavarustuksella. P. 0400 698953.

OSTETAAN AJOKONE ehjä käteisellä. P. 050 5558446.

Kylvökone laahavannas väh. 4m. P. 050 5151592.

Ostet. puunkuorimakone VK 10. P. 0400 882068, 0400 160418.

Valmet 05-sarjan 4-vetotraktori tai muu vast.kone. P. 03 3682174.

Ostetaan
eläimiä

ISK/KYYTTÖ/risteytys emolehmä sonnivasikoita. P. 0440 179283.

Ostetaan
kiinteistöjä

Myy kiinteistösi, maa-/hevostilasi, kartanosi, yrityksesi yms venäläisille! Jatkuva kova kysyntä, joten tarjoa rohkeasti myyntiin. 044 4440418 / Sarmisto. JYA Housing LKV, Pakilantie 71, Helsinki, www.jya.fi

Koneet ja tarvikkeet

Myydään
traktoreita

KALAJUTTU

Siirtymävaiheen miehiä, osa 1

”Minä ehdotan sitten viimeisellä tuomiolla, että krapula-aamut saa vähentää päikseen kiirastulessa vietettävästä ajasta”, Vatanen sanoi. Se otti vapansa ja lähti rantaan. Ilme oli sellainen kuin sielu olisi juuri ollut irtautumassa ruumiista.

Pilvet roikkuivat alhaalla. Koskelo lensi salmesta järvelle. sen jalka viilsi halki veden pinnan. Näky oli naisellinen. Rutanen vaipui synkkyyteen. ”Mää ole aina ajatellu, et sen ajan saa vähentää, mikä seuraa, ku se hylkää ketä rakastaa”, se sanoi.

En ole koskaan kehdannut kysyä, onko se ikinä saanut. Joskus leikilläni olen sille sanonut, että se ei saisi pesää, vaikka sellainen putoaisi puusta päähän. Se heitti nuotioon kaksi käpyä, joita se oli pyöritellyt käsissään. Tuuli alkoi tuuppia pilviä liikkeelle. Sen kasvojen perusilme oli alavireinen, mutta silloin kun se oli alla päin, sitä oli raskasta katsoa.

Olisin kerran halunnut tehdä lapsia yhden naisen kanssa. Se oli juuri muuttanut erilleen miehestään. Minulla oli sen kanssa jotenkin hyvä olla. Sain siltä sitten tekstiviestin, jossa se kertoi, että sen oli edettävä elämässään uuteen vaiheeseen. Että he olivat ystävättärensä kanssa päätyneet siihen tulokseen, että minä olin sellainen siirtymävaiheen mies.

Eilinen oli mainio kalapäivä. Otin kosken alta ensi heitolla taimenen, jonka paistoimme Rutasen kanssa aamupalaksi. Tai ei se oikeastaan mikään koski ole. Kahden järven erottama kapeikko, jossa muutaman metrin matkalla vesi laskee kivien lomassa puolisen metriä. Siinä alla on kuitenkin hyvä monttu, jossa on isoja kiviä ja pyörteitä.

Kala oli sen verran pieni, että Rutanen päätti mennä samasta montusta onkimaan itse emäkalan. Se sanoi kuulleensa juttuja, että hirvilehmänkin saa siitä, mihin siltä aamulla ampuu vasan. Ei se mitään saanut. Kalat ei vissiin muista kuolleitaan.

Kuljimme Rutasen kanssa järven rantaa. Rutanen heitti Klinkhämeriä ja minä punaista Lotto-lippaa. Ihmettelin sille, että mitä se kevätperhoa syksyllä uittaa. Se sai kuitenkin rannasta tasaiseen tahtiin harreja. Minullakin oli niitä kiinni melkein joka heitolla. Sitten yhytin rautuparven, josta sain kaksi ennen kuin ne uivat keskemmälle. Rutasta harmitti, kun perho ei lentänyt niin pitkälle.

Kun puolen päivän jälkeen palasimme leiriin, oli Vatanenkin herännyt. Näimme sen järven vastarannalla keittelemässä nokipannulla kahvia. Laitoimme viisi kalaa suolaan ja menimme telttaan makaamaan.

Olimme jo tulilla, kun Vatanen illalla palasi. Rutanen oli paistamassa harreja, kun Vatanen laski taimenet kiville. Se veisteli, että särkiäkö meillä oli tarkoitus syödä. Söimme pahimpaan nälkään pari harjuksenpalaa, mutta loput menivät kivikkoon. Taimenet suolattiin ja pantiin savustuspusseihin. Raudut paistettiin tikun nokassa. Ei ole maailmassa parempaa ruokaa. Peijaisiksi juotiin loput viinat.

Tunnelma yltyi aika hilpeäksi. Jossain vaiheessa Vatanen intoutui rakentamaan tyhjistä pulloista kalajumalan kivien varaan. Hieno siitä tulikin. Sääli vain, että kun sitä patsasta porukalla palvottiin, Rutanen horjahti ja tuuppasi koko komeuden rantakivikkoon. Sinne jäi sirpaleiksi koko ponnistus. Selvisi kuitenkin, miksi kivikauden noidat olivat käyttäneet kiveä ja puuta.

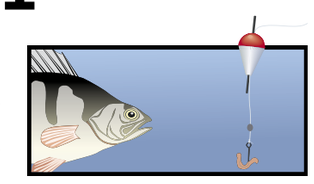

Söimme pahimpaan nälkään pari harjuksenpalaa, mutta loput menivät kivikkoon.

Rutanen kävi helpottamassa oloaan. Kun se palasi, se kysyi, muistinko sitä kertaa, kun se oli katkaissut kätensä. Muistinhan minä.

Se meni toissa syksynä nurin heti Kultalan rannassa ja katkaisi kätensä. Pakettia ei edes tarvinnut purkaa veneestä, kun se lähti samalla kyydillä takaisin. Kun se sitten aamuyöstä makasi Ivalon terveyskeskuksen käytävällä, oli vastaanottoon tullut neljän miehen porukka, josta yhdellä oli suupielestä törröttänyt Turus-Ukko.

Rutanen oli joutunut jäämään yöksi, ja oli aamulla kysynyt hoitajalta oliko uistin saatu irti. Kyllä vaan, hoitaja oli vastannut. Hoitaja oli tuonut Turus-Ukon Rutaselle ja sanonut muiden olleenkin virattomia peltejä.

Selvisi, että koukkuleuka oli etelän lohestaja, joka oli saaliinsa tunnossa Kaamasen kievarissa alkanut isotella jollekin Angelin reunan vääräsäärelle. Tämä oli ottanut ja noitunut repustaan miehen kurkkuun kasan uistimia niin, että kahdelta lääkäriltä kesti kuusi tuntia leikata niitä irti. Oli ollut koukkua kiinni kielessä ja kitapurjeessa.

”En mää kyl usko, et siin mittään noitumist oli. Joku tappelu siin kyl varmaa oli ollu.”

Lapinäijä oli jotenkin pelästyttänyt koko miesporukan. Yön läpeensä ne olivat katselleet ikkunoista ja vasta aamulla uskaltaneet lähteä.

”Oletko sinä sitä Turus-Ukkoa kokeillut?”

”Ei oo oikeen ollu sellast reissuu. Enkä tiärä sitte. Vähän siin on jotai outoo, ku sitä pitelee.” (jatkuu)

MATTI LAITINEN
Kirkkonummi